

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520201986
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3520201986.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marty Trnavskej a členiek senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y., bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny W.; dieťa matky Y. a otca K. o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 8. júna 2022, č. k. 4P/40/2020-454, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 8. júna 2022 č.k. 4P/40/2020-454 súd prvej inštancie rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým Y. Y., nar. XX.XX.XXXX: - v párnom kalendárnom týždni od piatka 16.00 hodiny do nasledujúceho pondelka do 8.00 hodiny s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v predškolskom zariadení, kde ho nasledujúci pondelok ráno zavedie. V prípade, že v stanovenom čase predškolské zariadenie nie je v prevádzke, alebo maloletý sa v ňom nenachádza, matka je povinná maloletého v stanovenom čase otcovi odovzdať a následne si ho v stanovenom čase prevziať pred budovou Y.. a v nepárnom kalendárnom týždni v stredu od 15.00 hodiny do 17.30 hodiny s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v predškolskom zariadení a následne ho matke vráti. Rodičia sú povinní o nemožnosti realizácie styku otca s maloletým vyzrozumieť sa bez zbytočného odkladu, a to vždy aj formou SMS správy. Matke uložil vždy preukázať dôvod, pre ktorý nemohlo dôjsť k realizácii styku otca s maloletým, maloletého Y. vždy na stretnutie s otcom vopred riadne pripraviť, okrem iného aj vhodným náhradným oblečením tak pre pobyt v interiéri, ako aj v exteriéri. Týmto zmenil skoršie rozhodnutie Okresného súdu Trenčín zo dňa 14.11.2019 č.k. 21Pc/16/2018-113 v časti upravujúcej styk otca s maloletým. Zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením zo dňa 19.01.2022 č.k. 4P/40/2020-333, momentom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo zistených skutočností, že maloletý Y. pochádza z nemanželského vzťahu, pričom ide o jediné dieťa u oboch rodičov. Otcovstvo k maloletému bolo určené na základe návrhu matky rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 14.11.2019 č.k. 21Pc/16/2018-113, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.11.2019. Rodičia v rámci tohto konania uzatvorili dohodu, ktorou bol maloletý Y. zverený do osobnej starostlivosti matky, a styk otca s maloletým bol upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každú nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky. Uvedená úprava styku sa však postupne ukázala ako nefunkčná pre eskalujúce osobné konflikty rodičov. Súd prvej inštancie uviedol, že bol opakovane nútený rozhodnúť o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým uložil výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu ambulantnou formou v Z. Y., pracovisko W. a zároveň upravený aj asistovaný styk

otca s maloletým Y. v tomto zariadení po dobu takmer 12 mesiacov. Súd prvej inštancie tak zistil, že maloletý Y. nemal žiadny problém odlúčiť sa od matky a ísť na stretnutia s otcom, ktoré prebiehali nad očakávanie v pokojnej a príjemnej atmosfére. Maloletému bola informácia, že ide o jeho biologického otca, sprostredkovaná až dňa 28.04.2021 a následne bolo aktívne pracované na budovaní a upevňovaní vzájomnej väzby, čo sa podľa názoru súdu podarilo. Vychádzajúc zo správ CDR spoluprácu otca pri realizácii výchovných opatrení zhodnotil ako úplne bezproblémovú, na rozdiel od matky. Jej správanie hodnotil ako problémové. Z viacerých vyjadrení maloletého súdu prvej inštancie vyplynulo, že zo strany matky nielenže chýba podpora stretávania otca so synom, ale matka sa snažila maloletého viesť k tomu, aby otca odmietal. Súd dospel k presvedčeniu, že je v najlepšom záujme maloletého Y., aby mal vytvorenú plnohodnotnú väzbu so svojim biologickým otcom a nebol odkázaný na meniace sa mužské vzory viazané na ne/existenciu partnerského vzťahu matky. Z vykonaného dokazovania, najmä zo správ CDR Y., výsluchu svedkov, videozáznamu predloženého otcom je podľa súdu zrejmé, že maloletý Y. a jeho biologický otec si rozumejú a je nevyhnutné, aby sa táto ich vzájomná väzba ďalej upevňovala a rozvíjala. Vyhodnotiac matkino správanie v priebehu konania súd dospel k presvedčeniu, že matka aktuálne nie je schopná voči otcovi správať sa racionálne, rešpektujúco a slušne. Pokiaľ ide o úpravu stretávania, uviedol, že spočiatku vnímal CDR a kolíznym opatrovníkom navrhované prespávanie maloletého v domácnosti otca od piatka do pondelka ako potenciálne psychicky zaťažujúce pre maloletého Y., ktorý má necelých X rokov. Preto pristúpil k úprave styku otca v poradí 4. neodkladným opatrením nariadeným uznesením č.k. 4P/40/2020-333 zo dňa 19.01.2022 tak, že otec sa s maloletým stretával každý druhý víkend v piatok, sobotu a nedeľu s tým, že maloletého si vyzdvihol a večer ho vrátil matke. Táto úprava styku sa javila určitý čas ako relatívne fungujúca a vyhovujúca. Maloletý sa cítil v domácnosti otca príjemne a uvoľnene, čo bolo zrejmé aj z otcom predloženého videozáznamu. Maloletý mal však na základe rozhodnutia matky nosiť na týchto stretnutiach detské smart hodinky umožňujúce mu nielen telefonovanie s matkou, ale podľa ich technickej špecifikácie aj lokalizáciu maloletého a odpočúvanie diania okolo maloletého, s čím sa otec od počiatku vôbec nestotožňoval. Na pojednávaní konanom dňa 27.04.2022 (kde bol prehratý zostrih videozáznamov z pobytov maloletého v domácnosti otca a boli vypočutí pracovníci CDR) súd rodičom uložil povinnosť vyskúšať do najbližšieho pojednávania prespávanie maloletého v domácnosti otca. Už o dva dni na to nastala negatívna zmena v správaní maloletého, ktorý následne za nevelmi presvedčivých okolností (za podporujúcej prítomnosti matky) začal odmietat ísť k otcovi resp. s otcom. Je tak podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že zmena v správaní maloletého mohla byť vyvolaná jedine matkou, ktorá (na rozdiel od otca) s maloletým od uvedeného pojednávania trávila čas. Zároveň podľa súdu prvej inštancie nemožno vylúčiť ani to, že zo strany matky išlo o úmyselné konanie resp. manipuláciu s maloletým. Napriek tomu, že zo škôlky odmietol s otcom ísť, poukazoval mu svoje výkresy a povedal mu, že sa ho nebojí a vie, že ho (otec) ľúbi. Pre záver o manipulácii matky s maloletým svedčí aj skutočnosť, že pokiaľ maloletý povie, že nechce ísť s otcom, matka mala pre neho pripravenú odmenu resp. iný lákavý program (sladkosť, opekačku u jej rodičov, nákup hry). Aj týmto bolo podľa súdu preukázané, že matka nemá žiaden záujem rešpektovať práva maloletého na rovnocenný vzťah s otcom a maloletého. Pokiaľ ide o vhodnú formu úpravy styku otca s maloletým, uviedol, že sa plne stotožnil s návrhom odborného tímu Centra pre deti a rodiny Y. a kolízneho opatrovníka, že pri realizovaní styku otca s maloletým je potrebné predovšetkým minimalizovať osobný kontakt rodičov. Výsluchom zainteresovaných pracovníkov CDR súd nadobudol pevné presvedčenie, že nimi navrhnutá úprava styku bola z ich strany skutočne veľmi citlivo zvažovaná s ohľadom na najlepší záujem a citové potreby maloletého Y., pri súčasnom triezvom zhodnotení osobnostnej výbavy a ladenia rodičov maloletého. Súd nezistil žiaden dôvod pre pochybnosti o správnosti odborných záverov pracovníkov CDR Y.. Súd preto upravil stretávanie otca s maloletým tak, že sa maloletému a jeho otcovi vytvorí dostatočný priestor pre nerušené budovanie vzájomného vzťahu a trávenie spoločných chvíľ. Záverom uviedol, že nepovažoval za účelné ani potrebné vykonať ďalšie dôkazy z dôvodu neúčelnosti a nadbytočnosti, nevykonal matkou navrhované dokazovanie znalcom z odboru psychológia, poradenská psychológia na zistenie názoru maloletého a citových väzieb medzi rodičmi a dieťaťom, pretože počas takmer 12 mesiacov trvajúceho výkonu výchovného opatrenia bol získaný dostatok kvalitných odborných informácií o maloletom, osobe otca a matky, ako aj o skutočnom postoji matky k otázke aktuálne vhodnej úpravy styku maloletého s otcom. Opakovane sa podľa súdu ukázalo, že jediným problémom úpravy styku otca s maloletým Y. je matka. Nariadenie znaleckého dokazovania by predstavovalo len ďalšie niekoľkokomesačné predĺženie konania, nehovoriac o vzniknutých trovách, ktoré matka nemala záujem znášať. Zo strany matky išlo podľa názoru súdu o účelovú obranu. Rovnako považoval za nadbytočné vykonávať výsluch starých rodičov maloletého zo strany matky, keďže ich výpoveď by s vysokou pravdepodobnosťou nepriniesla žiadne relevantné

zistenia ohľadne vzťahu maloletého a jeho otca, hlavne, ak sa v konaní vyjadrili vo forme čestného vyhlásenia. Súd rovnako nevidel žiaden dôvod vykonávať výsluch riaditeľa CDR Y. ohľadne okolností týkajúcich sa konfliktu matky a sociálnej pracovníčky v CDR po vypracovaní záverečnej správy, nakoľko interné záležitosti CDR nie sú predmetom skúmania v tomto konaní. Rovnako by bolo úplne nadbytočné a zároveň aj nevhodné zaoberať sa duševným stavom pána Y. E. (bývalého partnera matky), keďže dôkazy ktoré v tomto konaní otec od neho zadovážil, nepovažoval za hodnoverné v plnej miere vzhľadom na jeho možnú výraznú zaujatosť voči osobe matky. Rovnako súd nevidel žiaden dôvod skúmať dochádzku otca v jeho zamestnaní. Je na otcovi, ako si svoj pracovný čas upraví, aby starostlivosť o maloletého zvládol. Súd zo svojho pohľadu vykonal všetky dôkazy, ktoré potreboval pre zistenie skutočného stavu veci a zároveň pre svoje rozhodnutie. Vec právne posúdil podľa § 36 ods. 1, § 24 ods. 4 Zákona o rodine.

2. Proti rozsudku podala včas odvolanie matka. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala, že súd prvej inštancie nepostupoval procesne správne, nevyhlásil uznesenie, ktorým by dokazovanie vyhlásil za skončené, a aj bez toho vyhlásil rozsudok na pojednávaní dňa 08.06.2022. Upozornila, že súd prvej inštancie bol na tomto pojednávaní upovedomený v rámci jej výpovede, že nastala podstatná negatívna zmena okolností v stretávaní otca s dieťaťom, ktorá bola spôsobená tým, že súd na pojednávaní konanom dňa 27.04.2022 vyhlásil na konci pojednávania písomné uznesenie, ktorým uložil rodičom povinnosť do najbližšieho pojednávania vyskúšať prespávanie maloletého v domácnosti otca. Uviedla, že mal. Y. nechcel od uvedenej doby styk s otcom riadne realizovať, tzv. sa „zablokoval“. Vytkla, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s ňou tvrdenu podstatnou zmenou správania maloletého. Namietala porušenie práv účastníkov konania, práva na spravodlivý proces a nesplnené procesné podmienky na potup zo strany súdu prvej inštancie, keď za stavu, kedy bolo právoplatné a vykonateľné neodkladné opatrenie, ktorým bol upravený styk otca s mal. Y., nad rámec vydal ďalšie uznesenie, ktoré sa obsahovo týka styku otca s maloletým, tento rozšíril na prespanie u otca bez možnosti podať voči uvedenému uzneseniu opravný prostriedok. Poukázala na to, že účastníci neboli na pojednávaní konanom dňa 27.04.2022 ani riadne poučení o svojom práve podať opravný prostriedok a ani o tom, že by voči tomu nebolo možno podať opravný prostriedok. V danom smere sa jej javí zarážajúce konštatovanie súdu prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, že „Hoci sa fakticky nezmenilo ešte nič, v správaní maloletého už pri najbližšom stretnutí s otcom dňa 29.04.2022 (t.j. o 2 dni) nastali určité negatívne zmeny.“ Tvrdila, že po pojednávaní konanom dňa 27.04.2022 mal. Y. začala slovne pripravovať na prespatie u otca. Uvedené u maloletého podľa nej spôsobilo okamžitú zlú reakciu, nastala negatívna zmena správania smerom k otcovi, čo sa prejavilo práve po prvýkrát dňa 29.04.2022, ako aj pri nasledujúcich stretnutiach. Namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal a nerozhodol procesne o viacerých jej návrhoch na doplnenie dokazovania, návrhu na vykonanie listinného dôkazu dopytu na zamestnávateľa otca ohľadom jeho dochádzky, návrhu na výsluch svedkov. Namietala, že ciele a úlohy psychológov CDR boli iné ako úloha znalca z odboru poradenská psychológia a teda práca CDR nemôže znalecké dokazovanie v konaní suplovať ani nahrádzať. Vytýkala, že súd oprel svoje rozhodnutie o odporúčenie CDR, ich záverečnú správu, hoci CDR v otázke odporúčania rozsahu styku vykonávala svoju prácu nad rámec svojich kompetencií a nad rámec úloh v danom konaní. Uviedla, že ani znalec z odboru psychológia sa nemôže a nesmie vyjadrovať v rámci uložených znaleckých úloh k otázke právnej, t.j. forme úpravy styku alebo rozsahu styku rodiča s mal. dieťaťom, a musí vykonanie takéhoto úkonu-odpovede na otázku súdu odmietnuť. Vytýkala, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s otázkou vierohodnosti svedkyne K. E. A., pričom vychádzal v rozhodnutí z jej svedeckej výpovede aj zo záverečnej správy CDR, ktorej bola uvedená zamestnankyňa a sociálna pracovníčka CDR spoluautorom. Domnieva sa, že táto svedkyňa je voči nej zaujatá. Uviedla, že hodinky maloletého mali nahrádzať mobilný telefón, ktorý vzhľadom na vek nemohol mať maloletý zverený. Neskôr začal otec dieťaťa prezentovať súdu, že ide o údajné „špionážne hodinky“, začal dieťaťu hodinky odoberať, čo sa tiež podpísalo na negatívnych zmenách pri realizácii styku. Uviedla, že nemôže za to, že všetky smart hodinky majú v súčasnosti túto funkciu priamo od výrobcu zabudovanú v základnej výbave. Napadnuté rozhodnutie sa matke vopred javí ako nevykonateľné vzhľadom na súčasné odmietanie dieťaťa k prespatiu u otca a aj taktiež s tým spojenými aktuálnymi problémami s výkonom samotného neodkladného opatrenia.

3. Otec sa k odvolaniu vyjadril a navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Považuje rozsudok v celom rozsahu za zákonný a správny, vydaný na základe úplne a dôkladne zisteného skutkového stavu. Odvolanie matky považuje za čisto účelové a tvrdenia v ňom uvedené

za nepravdivé a zavádzajúce. Uviedol, že v danej veci súd prvej inštancie, kolízny opatrovník, ako aj pracovníci Centra pre deti a rodiny vynaložili extrémne úsilie na to, aby mohol nadviazať vzťah so svojím synom a tento vzťah si prehĺbiť, napriek nenávisti matky voči nemu. Uviedol, že matka počas celého konania robila všetko pre to, aby vzťah so synom nenadviazal, správala sa iracionálne, konfliktné a neadekvátne, pričom obštrukcie z jej strany a fabulovanie rôznych „pseudoprobémov“ nemalo konca. Poukazoval, že súd prvej inštancie nariadil štyrikrát neodkladné opatrenie na úpravu styku, uskutočnil šesť pojednávaní. On sa podrobil odbornému poradenstvu a absolvoval asistovaný styk s maloletým v Centre pre deti a rodiny po dobu takmer 12 mesiacov a s maloletým Y. sa stretol v Centre pre deti a rodiny 35-krát. Maloletý Y. pri styku nemal žiadny problém, od matky sa bez najmenších problémov odlúčil, matku nespomínal, ani sa jej nedožadoval. Psychologička Centra pre deti a rodiny Y. H. Q. na pojednávaní uvedené skutočnosti potvrdila a uviedla, že v tomto smere bol mal. Y. výnimočné až zázračné dieťa v porovnaní s inými deťmi v jeho veku. Poukázal, že v záverečnej správe Centra pre deti a rodiny Y. zo dňa 01.07.2021 je uvedené, že je veľmi problematické vyhovieť požiadavkám a predstavám matky, ktorej komunikácia a vyjadrenia sú diametrálne odlišné od asertívnej formy komunikácie (obviňovanie, znevažovanie a ponižovanie nielen otca, ale aj pracovníkov centra). Tvrdenie matky v odvolaní, že začala maloletého postupne slovne pripravovať na prespatie u neho, spochybnil vzhľadom na to, že matka ho bola schopná pred maloletým v minulosti prezentovať ako „zlého uja,“ pričom Y. výslovne povedala, že sa s otcom v CDR nemá ani hrať a má odísť. Je presvedčený o tom, že zo strany matky nemožno vylúčiť úmyselné konanie, ktorým matka vyvolala zmenu v správaní mal. Y., resp. ho zmanipulovala. Aj prípadný názor mal. Y. alebo jeho želanie, na ktoré sa matka odvoláva, nemôže byť podľa otca úprimným názorom dieťaťa, pretože je silne ovplyvnený na vedomej i nevedomej úrovni názormi a správaním matky. Práve zistené príčiny celej situácie, a to manipulatívne správanie matky odôvodňovali to, že súdom nebol zisťovaný názor mal. Y., ktorý vo veku X,X roka nemal ani potrebnú rozumovú vyspelosť k tomu, aby sa k veci vyjadril. V neposlednom rade v Centre pre deti a rodiny Y., kde sa stretol s mal. Y. 35-krát po dobu takmer 12 mesiacov, bolo dostatočne pozorované správanie sa mal. Y. v prítomnosti otca, jeho neverbálne prejavy, pričom bolo zistené, že maloletý je uvoľnený, spokojný, šťastný, komunikatívny, vyhľadáva jeho prítomnosť a obracia sa naňho so svojimi potrebami. Poukázal, že súd prvej inštancie vypočul aj pracovníkov centra, ktorí potvrdili, že nimi navrhnutá úprava styku bola z ich strany skutočne veľmi citlivo zvažovaná s ohľadom na najlepší záujem a citové potreby maloletého Y.. Otec aj preto absolútne nesúhlasí s tým, aby bol mal. Y. k otázke styku vypočúvaný, nakoľko matka by sa nešťítala maloletého na takýto jeho výsluch „dôsledne“ pripraviť, čo by len znova negatívne ovplyvnilo zdravý vývoj dieťaťa.

4. Matka k vyjadreniu otca uviedla, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal a nerozhodol procesne o viacerých jej návrhoch na doplnenie dokazovania, konkrétne - návrh na vykonanie listinného dôkazu, dopyt na zamestnávateľa otca ohľadom dochádzky otca. Otec opakovane (6-krát) rušil stretnutia stanoveného styku bez oznámenia dôvodu zrušenia, alebo uviedol dôvod práca, 1-krát svadba. Matka uviedla, že otec v rámci predĺženého víkendu, t.j. piatok, sobotu a nedeľa vždy minimálne jeden alebo dva dni pracuje v 12-hodinovej zmene a nie je schopný realizovať styk s maloletým. Matka poukázala, že mal. Y. vníma nezáujem zo strany otca, nevie mu vysvetliť, kde je otec, ktorý neuviede dôvod, pre ktorý na stretnutie nepríde. Maloletý sa cíti oklamáný a sklamaný a reaguje na to negatívne. V neposlednom rade v danom smere poukazuje na samotný aktuálny postoj otca, ktorý sa vyjadril, že súdom upravený styk v rozsudku mu nevyhovuje z dôvodu pracovnej vyťaženia a z dôvodu miňania pohonných hmôt na cestu do bydliska dieťaťa a späť. Je podľa nej dôležité, aby bol vypočutý názor dieťaťa ohľadom prespávania u otca, a ktorý má už takmer X rokov, čiže už vie vyjadriť svoj názor a tiež je na svoj vek veľmi vyspelý a inteligentný, aj napriek tomu súd určil prespávanie v rozsiahlom čase, ktoré tak razantne odmieta, ktoré by s najväčšou pravdepodobnosťou viedlo k nerealizovateľnosti styku, prípadne k psychickým problémom na strane dieťaťa. Podľa rozprávania syna odmieta styk s otcom aj kvôli tomu, že sa uňho nudí.

5. Otec k vyjadreniam matky uviedol, že podanie matky je plné účelových, nepravdivých tvrdení a vyslovených klamstiev matky, predovšetkým nie je absolútne pravdivé tvrdenia matky, že sa jej v priebehu odvolacieho konania vyjadril „slovne v tom smere, že ani sám nechcel a nechce využívať čas styku v rozsahu tzv. predĺženého víkendu.“ Toto tvrdenie matky je vymyslené, ničím nepreukázané a je len prianím matky. Otec sa veľmi detailne vyjadril ku všetkým tvrdeniam matky, ktoré označil za klamstvá. Uviedol, že má stále záujem o styk so svojím maloletým synom Y. v rozsahu, ako ho určil súd prvej inštancie.

6. Matka a odvolaciemu súdu dňa 25.01.2023 predložila správu Centra poradenstva a prevencie v W. z diagnosticko-psychologického vyšetrenia zo dňa 19.01.2023, z ktorej podľa nej vyplýva, že u dieťaťa sa v projektívnych technikách objavujú symboly i konkrétnosti sprievodných konfliktov s pôvodom pravdepodobne zo sťaženej rodinnej situácie. Psychológ zaznamenal u maloletého otvorené vyjadrenia sklamaní a nesúhlasu ako aj strachu z opakujúcich sa prebiehajúcich konfliktov, opustenie svojho domova a pod. Téma sa podľa psychológa u dieťaťa objavuje častejšie a naliehavejšie. Odporúča upraviť pomery v starostlivosti o dieťa s ohľadom na potreby a na záujem dieťaťa. Psychológ odporučil stretávanie dieťaťa s otcom v stanovené dni v týždni, nateraz nenavýšovať uvedený čas. Podľa psychológa staršie dieťaťa (od 10r. môže zvládnuť pobyt na dlhšie časové intervaly, príp. aj s prespatím.) Matka uviedla, že psychológa vyhľadala, pretože, odkedy syn chodí k otcovi do jeho domácnosti, je cítiť z neho nervozitu, smútok, hnev, začal byť agresívny a týmto spôsobom si ventiluje frustráciu, pretože je naňho vyvíjaný tlak u otca a o čom svedčí aj množstvo stretnutí, ktoré sa neuskutočnili z dôvodu, že syn sa otcovi vzpiera. Psychologička jej povedala, že Y. cíti vo svojom živote veľkú zmenu, na ktorú nie je pripravený, nemá vytvorené základy vzťahu s otcom.

7. Kolízny opatrovník sa nevyjadril ani k odvolaniu matky, ani k vyjadreniam rodičov.

8. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

9. K námietke matky týkajúcej sa procesného pochybenia súdu prvej inštancie, ktorý v rozpore s § 182 C.s.p. pred vyhlásením konečného rozhodnutia vo veci samej nevyhlásil uznesením dokazovanie za skončené, odvolací súd uvádza, že skutočne zo zápisnice z pojednávania dňa 08.06.2022 vyplýva, že zákonný sudca uznesenie o skončení dokazovania na tomto pojednávaní nevyhlásil verejne prítomným účastníkom, resp. ich právnym zástupcom a tak nedodrжал procesný postup určený ustanoveniami § 182 veta druhá C.s.p. Nejde však o vadu významnej intenzity s priamym vplyvom na vecnú správnosť rozhodnutia vo veci samej, pretože vyhlásenie dokazovania za skončené nemá v tomto type súdneho konania reálny význam. Ide o mimosporové (staršie nesporové) súdne konanie ovládané vyšetrovacím princípom a princípom oficiality prejavujúcim sa zásadou úplnej apelácie, v ktorej neplatí zákaz novôt v odvolacom konaní, preto v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 C.m.p.) bez obmedzenia. Avšak aj v prípade tohto pochybenia v inom type konania, a to v sporovom konaní odvolací súd poukazuje na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR napr. sp.zn. 9Cdo/364/2021, 8Cdo/98/2017, 7Cdo/95/2017, v ktorých tento súd prijal záver, že vadu zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. bez ďalšieho nespôsobuje výlučne len samotné nevyhlásenie uznesenia o skončení dokazovania. Zo zápisnice z pojednávania dňa 08.06.2022 vyplýva, že po prednesenom návrhu matky na doplnenie dokazovania znalcom zákonný sudca vyslovil svoje rozhodnutie o tomto návrhu (hoci ho nesprávne označil ako konštatovanie), že dokazovanie znalcom nevykoná, čo odôvodnil jeho nadbytočnosťou. Iné návrhy na doplnenie dokazovania účastníci nemali. Preto odvolací súd dospel k záveru, že nesprávny procesný postup súdu, ktorý nevyhlásil dokazovanie za skončené, nenaplnil intenzitu vady porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. Ide o nedôvodnú námietku.

10. Rovnako nebol správny matkou namietaný procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý na pojednávaní dňa 27.04.2022 vyhlásil uznesenie, ktorým uložil rodičom povinnosť do najbližšieho pojednávania vyskúšať prespávanie maloletého u otca (ktorým uznesením zároveň odročil pojednávanie). Týmto uznesením tak de facto dočasne do ďalšieho pojednávania upravil pomery účastníkov ohľadne styku otca s maloletým (rozšíril rozsah styku), čo zodpovedá nariadeniu neodkladného opatrenia, no v uznesení túto právnu povahu rozhodnutia súd prvej inštancie nevyjadril. Dané uznesenie písomne nevyhotovil a nedoručil účastníkom konania, čím porušil ustanovenie § 235 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého uznesenie súd vyhotoví písomne a doručí ho, ak je proti nemu prípustné odvolanie, ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa v konaní ukladá nejaká povinnosť, hoci šlo o uznesenie, proti ktorému je prípustné odvolanie a ktorým sa súčasne uložila účastníkom povinnosť. Tento nesprávny procesný postup súdu však nenaplnil intenzitu vady porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., pretože nemal za následok vecnú nesprávnosť (nezákonnosť) rozhodnutia vo veci samej. Táto okolnosť má vplyv len na posúdenie, či účastníci boli povinní splniť, čo im súd prvej inštancie uložil, alebo nie. Vzhľadom na nesprávnosť

procesného postupu súdu prvej inštancie účastníkom nevznikla povinnosť konať tak, ako im v tomto uznesení uložil. Matka teda nemala povinnosť umožniť prespatie dieťaťa u otca a otec nemal právo k sebe dieťa od matky na prespatie vziať. Ide však o nedôvodnú námietku vo vzťahu k vecnej správnosti rozsudku

11. Odvolací súd práve v súvislosti s nariadenými neodkladnými opatreniami v priebehu súdneho konania poukazuje, že už pred konečným rozhodnutím vo veci samej súd prvej inštancie autoritatívne upravoval oprávnenie otca stretávať sa so synom v jeho domácnosti cez víkend a tomu zodpovedajúcu povinnosť matky takejto úprave sa podriadiť, nariadením neodkladného opatrenia uznesením zo dňa 19.01.2022 č.k. 4P/40/2020-333. Otec sa so synom stretával už na základe prv nariadeného neodkladného opatrenia uznesením zo dňa 17.08.2020 č.k. 4P/40/2020-81 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27.10.2020 č.k. 27Cop/55/2020-177, ktoré, ako dôvodil, nariadil práve z dôvodu negatívneho postoja matky k dobrovoľnému umožneniu realizácie práv otca na stretávanie sa s dieťaťom, následne na základe neodkladných opatrení uzneseniami zo dňa 26.03.2021 č.k. 4P/40/2020-256 (nariadenom pre problémy v spolupráci matky a CDR) a zo dňa 09.07.2021 č.k. 4P/40/2020-289 (pre stále odmietavý postoj matky a z dôvodu potreby prehĺbenia vzťahu otca s maloletým), a napokon uznesením zo dňa 19.01.2019 č.k. 4P/40/2020-333 (kvôli negatívnemu postoju matky z dôvodu zachovania kontinuity stretávania sa maloletého Y. so svojim biologickým otcom). Preto v danom prípade nemožno v súčasnosti ani v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku hovoriť o „začiatkoch stretávania sa otca s dieťaťom“ a o „potrebe postupného tvorenia vzťahu“, ako uvádza psychológ Centra poradenstva a prevencie v W. vo svojej správe z diagnostického psychologického vyšetrenia z 19.01.2023, ktorú správu matka predložila odvolaciemu súdu 5 dní pred verejným vyhlásením rozhodnutia o odvolaní.

12. K uvedenej správe Centra poradenstva a prevencie W. odvolací súd uvádza, že táto nie je zrejme preukazná. Psychológ oslovený matkou totiž nevychádzal zo skutočného a úplného poznania veci, čomu nasvedčuje aj vyššie zmienená okolnosť o psychológom tvrdenom „tvorení a začiatku vzťahu“ otca s dieťaťom, hoci otec sa s maloletým pravidelne na týždennej báze stretáva minimálne od septembra 2020, teda takmer dva a pol roka a počas víkendov v jeho domácnosti už rok. Predložená správa je všeobecná, plná heslovitých odporúčaní, zjavne bez znalostí individuálnych špecifik danej veci. Maloletý Y. je síce dieťaťom nízkeho veku, u ktorých môže byť vo všeobecnosti (všeobecnosť tvrdenia podotýka aj psychológ v správe) model stretávania sa cez predĺžený víkend s prespatím nevhodným, avšak len v prípade vysokej závislosti na matke, ktorá u maloletého Y. rozhodne nebola zistená, práve naopak psychológom Centra pre deti a rodiny bolo konštatované, že ide o dieťa v tomto smere výnimočné až zázračné. Maloletý Y. je už vo veku, kedy denne navštevuje školské zariadenie, už tu je teda zvyknutý na odlúčenie od matky. Napokon odporúčania psychológa Centra poradenstva a prevencie v správe zodpovedajú odporúčaniam a zisteniam psychológa Centra pre deti a rodiny v ich záverečnej správe (napr. psychológ CPP odporúča a poznamenáva hrubým písmom s výkričníkom potrebu neznevažovať osobu ktoréhokoľvek rodiča pred dieťaťom, ktorá skutočnosť nevhodného správania bola jednoznačne zistená u matky).

13. Matkou predložená pomerne stručná a všeobecná správa z jedného psychologického vyšetrenia (podľa údajov v správe je maloletý v evidencii CPP od januára 2023) nevyvracia konkrétne zistenia psychológa a sociálnych pracovníkov Centra pre deti a rodiny Y., ktorí realizovali po dobu takmer jedného roka až 35 stretnutí otca s maloletým. Tí zistili, že maloletý Y. je socializované dieťa, schopné prispôbiť sa podmienkam a prespatie u otca mu nespôsobí traumu. Ako zdôraznili, dôležitá je podpora matky s prespávaním.

14. Odvolací súd súhlasí so všeobecným odporúčaním psychológa CPP, že upraviť pomery rodičov v starostlivosti o dieťa je potrebné s ohľadom na potreby a na záujem dieťaťa. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru, že je v najlepšom záujme maloletého Y. a pre jeho city potrebné vytvoriť mu dostatočný priestor pre nerušené budovanie vzájomného vzťahu s otcom vychádzajúci z jeho vlastných zážitkov v čo najmenšej miere ovplyvňovaný nenávisťou matky k osobe otca. K tomuto záveru dospel po zhodnotení vykonaných dôkazov, a to nielen po zhodnotení tvrdení a odporúčaní súdom ustanoveného odborného pracoviska Centra pre deti a rodiny Y. reprezentovaného nielen sociálnou pracovníčkou Y.. A., ktorej nestrannosť matka namieta, ale aj psychologičkou Y.. Q., ale aj po zhodnotení ostatných dôkazov, zvukovoobrazových záznamov, fotografií, výsluchov účastníkov konania, svedkov a prehlásení iných účastných osôb. Z vykonaných dôkazov zistil, že príčinou rodinných nezhôd, ktorých riešenie

vyžaduje ingerenciu súdu, je správanie matky, ktorá sa snaží mariť nadviazanie vzťahu maloletého s biologickým otcom, pretože sa doposiaľ nevysporiadala s tým, že ju otec opustil. Spoločnú minulosť obaja rodičia znovu riešili v rámci svojich osobných vyjadrení v odvolacom konaní s tým, že vinu na rozpade ich vzťahu videl každý z nich v druhom. Je potrebné si uvedomiť, že už doba pokročila, situácia sa zmenila, najmä v tom, že je tu maloletý Y., ich spoločné dieťa, a preto je potrebné neriešiť krivdy minulosti a sústrediť sa na dieťa, na hľadanie jeho najlepšieho záujmu a plnenie jeho potrieb, ktorým zodpovedá právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Priestor na realizáciu rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, práve v čase styku s dieťaťom. Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť. Rodičia sú pri výkone svojich práv a povinností zásadne rovnoprávni. Pokiaľ má povinný rodič dostatok vlastného priestoru na to, aby na dieťa samostatne výchovne pôsobil, má oprávnený rodič minimálne rovnaké právo na dieťa samostatne výchovne pôsobiť a to i v čase prespávania. Osobitne to platí v prípade, pokiaľ sa dieťa stáva nástrojom na riešenie dosiaľ nevysporiadaného vzťahu medzi rodičmi. Aj len priemerne empatické dieťa sa nemôže cítiť dobre a jeho nechuť ublížiť čo i len jednému z milovaných rodičov kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerné požiadavky.

15. V konaní bolo zistené, že otec je schopný sa o svoje dieťa po dobu stretávania riadne postarať a má na to vytvorené všetky podmienky, že maloletý je vzhľadom na svoju osobnostnú výbavu, na ktorej formovaní sa podieľala aj matka svojou výchovou, schopný takúto formu a takýto rozsah styku s otcom zvládnuť. Odvolací súd nezistil existenciu žiadnych takých výnimočných okolností, ktoré by odôvodňovali iný ako súdom prvej inštancie zvolený model stretávania sa otca s maloletým Y. zabezpečujúci vytvorenie plnohodnotnej väzby dieťaťa so svojim biologickým otcom.

16. S námietkou matky týkajúcou sa nevykonania ďalších ňou navrhovaných dôkazov sa súd prvej inštancie riadne vyporiadal v ods. 26 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými argumentmi sa odvolací súd plne stotožňuje a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu odkazuje.

17. K matkinej námietke o nedostatočnej kompetencii Centra pre deti a rodiny na vyjadrenie sa k odporúčanej forme a rozsahu styku, odvolací súd uvádza, že centrum predstavuje špecializované pracovisko s odborníkmi z odboru pedopsychológie a so zamorením na danú problematiku, ktorého metódou práce je psychologická diagnostika rodiny a psychologické poradenstvo s cieľom hľadania riešenia konfliktných situácií v rodine. Preto bolo plne v jeho odbornej spôsobilosti ponúknuť svoj názor a odporúčanie riešenia vzniknutého konfliktu, ktoré nie je pre súd záväzná. Princíp voľného hodnotenia dôkazov, ktorým sa civilný proces riadi, zveruje výrazné kompetencie sudcovi a umožňuje mu najvýraznejšiu ingerenciu do procesu vyhodnocovania dôkazov. V tejto koncepcii je vylúčené obmedzovanie sudcu, preto žiaden zákon nesmie sudcu viesť k hierarchizácii dôkazov a nesmie definovať kvalitu a silu použitého dôkazného prostriedku. Koncepcia dokazovania podľa Civilného sporového poriadku počíta s dvoma dôkaznými prostriedkami, s odborným vyjadrením i znaleckým posudkom, pričom sleduje hospodárnosť konania, a to ako z časového hľadiska, tak aj z hľadiska nákladov konania. Zákonodarca prioritizuje odborné vyjadrenie, ak nie sú splnené predpoklady na nariadenie znaleckého dokazovania. Znalecké dokazovanie sa preferuje až pri posúdení zložitých odborných otázok, keď odborné vyjadrenie nepostačuje.

18. V danom prípade postačovalo súdu prvej inštancie pre zistenie skutočného stavu odborné vyjadrenie Centra pre deti a rodiny, čo je plne odôvodnené kvalitou a dĺžkou poznávacieho procesu. Tak, ako uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, centrum s účastníkmi dlhodobo (12 mesiacov, 35 stretnutí) odborne pracovalo, skutkový stav bol sledovaný nielen psychológmi, ale aj sociálnymi pracovníkmi, ktorí získali množstvo kvalitných informácií o skutočnom stave, tieto hodnotili a posudzovali z hľadiska svojich odborných vedomostí psychológie a sociálneho poradenstva, vykonali riadne a dôkladné odborné posúdenie sledovaného stavu. Neposudzovali okolnosti, ktoré by súd nemal preukázané aj z iných vykonaných dôkazov alebo ktoré by odporovali skutočnostiam zisteným z iných dôkazov. Odvolací súd nezistil dôvod spochybňovať nimi vykonané odborné hodnotenia zistených skutočností. Za daného procesného stavu preto nezistil dôvodnosť a potrebu matkou navrhovaného doplnenia dokazovania znalcom.

19. Pokiaľ ide o matkou požadované zisťovanie názoru maloletého, maloletý svoj názor na stretávanie sa s otcom už prejavil správaním sa v domácnosti otca zachyteným na videozázname, na fotografiách, pozorovaním v centre, z ktorých dôkazov je zrejmá interakcia otca a maloletého, vzájomné úsmevy a dotyky, komunikácia. Ako skonštatoval súd prvej inštancie, maloletý sa v domácnosti otca cítil príjemne a uvoľnene. Náhla zmena v jeho správaní, ktorá nastala po pojednávaní konanom dňa 27.04.2022, mohla byť vyvolaná jedine matkou, ktorá sa svojim negatívnym postojom k otcovi a neochotou podporovať budovanie vzťahu otca so synom ani netají.

20. Práve tak nadbytočnou skutočnosťou je aj zistená pracovná doba otca, keď otec k tvrdeniam matky o jeho pracovnej dobe uviedol, že ide o účelové, nepravdivé tvrdenia, a že má záujem o styk so svojim maloletým synom Y. v rozsahu, ako ho určil súd prvej inštancie. Ako už uviedol súd prvej inštancie, je na otcovi, ako si svoj pracovný čas upraví, aby starostlivosť o maloletého zvládol.

21. Súd prvej inštancie rozhodoval v súlade s právnymi predpismi, vyhodnotil všetky vykonané dôkazy, a svoje rozhodnutie ako aj nevykonanie navrhnutých dôkazov náležite odôvodnil (§ 193 a § 194 C.s.p.). Matkou navrhované ďalšie dôkazy po viac ako dvoch rokoch súdneho konania vzhľadom na stav zistených skutočností považuje odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie za nadbytočné.

22. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov považuje odvolací súd matkou uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie za neopodstatnené, a rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny.

23. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

24. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

25. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s. p. v spojení s § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

26. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných

majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať. Následkom nesplnenia povinností ustanovených v rozhodnutí môže byť možnosť súdu na návrh zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému alebo zastaví výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu, skutočnosť, že trovy výkonu rozhodnutia môže znášať povinný, možnosť súdu uložiť povinnému, ktorý neplní dobrovoľne rozhodnutie, pokutu, a možnosť odsúdenia pre trestný čin marenia výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí na trest odňatia slobody na jeden rok až päť rokov.